

Στάδια Ανάπτυξης Λόγου και Συμπεριφοράς του Παιδιού

Ηλικία 0-6 μηνών:

- ✓ Τρομάζει με ήχους.
- ✓ Αναγνωρίζει ήχους.
- ✓ Εντοπίζει τον ήχο γυρνώντας το κεφάλι.
- ✓ Επαναλαμβάνει τους ίδιους ήχους.
- ✓ Συχνά ψιθυρίζει και βγάζει ευχάριστους ήχους.
- ✓ Μιμείται ήχους.
- ✓ Χρησιμοποιεί ήχους ή χειρονομίες, για να υποδείξει ανάγκες.
- ✓ Χρησιμοποιεί διαφορετικό κλάμα, για να εκφράσει διαφορετικές ανάγκες.
- ✓ Χαμογελάει, όταν του μιλάνε.
- ✓ Χρησιμοποιεί τα φωνήματα /b/, /p/ και /m/, όταν μουρμουρίζει.
- ✓ Ποικίλλει σε ύψος και ένταση η φωνή του.

Ηλικία 7-12 μηνών:

- ✓ Καταλαβαίνει το ναι και το όχι.
- ✓ Καταλαβαίνει και αποκρίνεται στο όνομά του.
- ✓ Ακούει και μιμείται περισσότερους ήχους.
- ✓ Αναγνωρίζει λέξεις που σχετίζονται με συνηθισμένα αντικείμενα (π.χ. κούπα, παπούτσι, χυμός).
- ✓ Χρησιμοποιεί μεγάλη ποικιλία ήχων, όταν μουρμουρίζει.
- ✓ Μιμείται μερικούς ήχους και μελωδίες των ενηλίκων.
- ✓ Χρησιμοποιεί ήχους ακόμη και όταν κλαίει μόνο, για να προκαλέσει την προσοχή.
- ✓ Ακούει, όταν του μιλάς.
- ✓ Αρχίζει να μετατρέπει το μουρμούρισμα σε ακατάληπτη γλώσσα.
- ✓ Παράγει μία ή περισσότερες λέξεις.
- ✓ Χρησιμοποιεί ουσιαστικά.
- ✓ Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 1-3 λέξεων.
- ✓ Κατανοεί απλές εντολές.

Ηλικία 13-18 μηνών

- ✓ Χρησιμοποιεί πρότυπα επιποτισμού ενηλίκων.
- ✓ Χρησιμοποιεί ηχολαλία και μη καταληπτή ομιλία (νεολογισμούς).
- ✓ Παραλείπει μερικά αρχικά σύμφωνα και σχεδόν όλα τα τελικά σύμφωνα.
- ✓ Ακολουθεί απλές εντολές.
- ✓ Αναγνωρίζει 1 με 3 μέρη του σώματος.
- ✓ Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 3-20 ή περισσότερων λέξεων (κυρίως ουσιαστικά).
- ✓ Συνδυάζει χειρονομίες και λόγο.
- ✓ Κάνει έκκληση για τα περισσότερα από τα αντικείμενα που επιθυμεί.

Ηλικία 19-24 μηνών:

- ✓ Χρησιμοποιεί λέξεις πιο συχνά από ασυνάρτητη ομιλία (νεολογισμούς).
- ✓ Είναι 25-50% κατανοητό στους ξένους.
- ✓ Αρχίζει να συνδυάζει ουσιαστικά και ρήματα.
- ✓ Αρχίζει να χρησιμοποιεί αντωνυμίες.
- ✓ Χρησιμοποιεί κατάλληλο χρωματισμό στη φωνή για τις ερωτήσεις.
- ✓ Απαντά στην ερώτηση «τι είναι αυτό;».
- ✓ Διασκεδάζει ακούγοντας ιστορίες.
- ✓ Γνωρίζει 5 μέρη του σώματος.
- ✓ Ονομάζει επακριβώς μερικά οικεία αντικείμενα.
- ✓ Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 50-100 ή και περισσότερων λέξεων.
- ✓ Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 300 ή περισσότερων λέξεων.

Ηλικία 2-3 ετών:

- ✓ Ο λόγος είναι καταληπτός 50-75%.
- ✓ Συνεχίζει να ηχολαλεί, όταν συναντά δυσκολίες στο λόγο.
- ✓ Καταλαβαίνει το «ένα» και τα «πολλά».
- ✓ Εκφράζει την ανάγκη για τουαλέτα (πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά).
- ✓ Ζητάει αντικείμενα με το όνομά τους.
- ✓ Δείχνει τις εικόνες σε βιβλίο ονομάζοντάς τις.
- ✓ Αναγνωρίζει διάφορα μέρη του σώματος.
- ✓ Ακολουθεί απλές εντολές και απαντά στις απλές ερωτήσεις.
- ✓ Απολαμβάνει να ακούει μικρές ιστορίες, τραγούδια και ρυθμούς.
- ✓ Κάνει ερωτήσεις με 1 ή 2 λέξεις.
- ✓ Χρησιμοποιεί φράσεις 3-4 λέξεων, με Υποκείμενο-Ρήμα-Αντικείμενο.
- ✓ Χρησιμοποιεί μερικές προθέσεις, άρθρα, ρήματα στον ενεστώτα, ομαλό πληθυντικό και ανώμαλους τύπους στον αόριστο.
- ✓ Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 500-900 ή περισσότερων λέξεων.
- ✓ Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 50-250 ή περισσότερων λέξεων (ραγδαία ανάπτυξη κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου).
- ✓ Παρουσιάζει πολλαπλά γραμματικά λάθη.
- ✓ Καταλαβαίνει τα περισσότερα πράγματα από αυτά που του λέγονται.
- ✓ Μιλάει με δυνατή φωνή.
- ✓ Χρησιμοποιεί τα φωνήεντα σωστά.
- ✓ Χρησιμοποιεί σωστά σύμφωνα σε αρχική θέση.
- ✓ Χρησιμοποιεί περίπου 27 φωνήματα.
- ✓ Χρησιμοποιεί το βοηθητικό «είναι».
- ✓ Χρησιμοποιεί μερικά ομαλά ρήματα στον αόριστο, κτητικά μορφήματα, αντωνυμίες και προστακτική.

Ηλικία 3-4 ετών:

- ✓ Καταλαβαίνει τη λειτουργία των αντικειμένων.
- ✓ Καταλαβαίνει διαφορές στις έννοιες (σταματάω-ξεκινάω, μέσα-πάνω, μικρό-μεγάλο κ.λπ.).
- ✓ Ακολουθεί εντολές, που αποτελούνται από 2 και 3 μέρη.
- ✓ Ρωτάει και απαντάει σε απλές ερωτήσεις (ποιος, τι, πού, γιατί).
- ✓ Συχνά κάνει ερωτήσεις και ζητά λεπτομέρειες στις απαντήσεις.
- ✓ Χρησιμοποιεί την ομιλία, για να εκφράσει συναισθήματα.
- ✓ Χρησιμοποιεί 4 με 5 λέξεις στις προτάσεις.
- ✓ Αναγνωρίζει αντικείμενα με το όνομά τους.
- ✓ Χειρίζεται επιδέξια τους ενήλικες και παρατηρεί.
- ✓ Χρησιμοποιεί ουσιαστικά και ρήματα πιο συχνά.
- ✓ Έχει αίσθηση του παρελθόντος και του μέλλοντος.
- ✓ Έχει ένα αντιληπτικό λεξιλόγιο 1.200-2.000 λέξεων.
- ✓ Έχει ένα εκφραστικό λεξιλόγιο 800-1.500 λέξεων.
- ✓ Ο λόγος είναι 80% καταληπτός.
- ✓ Η γραμματική βελτιώνεται, αν και κάποια λάθη επιμένουν.
- ✓ Κατάλληλη χρήση του «είμαι» και «είναι» στις προτάσεις.
- ✓ Βάζει 2 γεγονότα σε χρονολογική σειρά.
- ✓ Συμμετέχει σε συζητήσεις.
- ✓ Συνεπής χρήση ομαλού πληθυντικού, κτητικών αντωνυμιών και ρημάτων αορίστου.

Ηλικία 4-5 ετών:

- ✓ Κατανοεί τις έννοιες των αριθμών ως το 3.
- ✓ Αναγνωρίζει 1 ως 3 χρώματα.
- ✓ Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 2.800 ή περισσότερων λέξεων.
- ✓ Έχει λεξιλόγιο έκφρασης 900-2.000 ή παραπάνω λέξεων.
- ✓ Μετράει ως το 10 μηχανικά.
- ✓ Χρησιμοποιεί γραμματικά σωστές προτάσεις.
- ✓ Χρησιμοποιεί προτάσεις 4-8 λέξεων.
- ✓ Απαντά σε σύνθετες ερωτήσεις, που αποτελούνται από 2 μέρη.
- ✓ Ρωτά για ορισμούς λέξεων.
- ✓ Μιλά με μια συχνότητα 186 λέξεων ανά λεπτό περίπου.
- ✓ Μειώνεται ο συνολικός αριθμός των επαναλήψεων.
- ✓ Παράγει σύμφωνα με 90% ακρίβεια.
- ✓ Μειώνεται σημαντικά ο αριθμός των συνεχών ηχητικών παραλείψεων και των υποκατάστατων.
- ✓ Ο λόγος του είναι συνήθως καταληπτός από τους ξένους.
- ✓ Μιλά σχετικά με εμπειρίες στο σχολείο, σε σπίνια φίλων κ.λπ.
- ✓ Αναμεταδίδει με ακρίβεια μια μεγάλη ιστορία.
- ✓ Δίνει προσοχή σε μια ιστορία και απαντά σε απλές ερωτήσεις σχετικά με αυτή.
- ✓ Χρησιμοποιεί κτητικές αντωνυμίες, μέλλοντα χρόνο και συγκριτικά μορφήματα στις προτάσεις.

Ηλικία 5-6 ετών:

- ✓ Ονομάζει 6 βασικά χρώματα και 3 βασικά σχήματα.
- ✓ Ακολουθεί εντολές που αποτελούνται από 3 μέρη.
- ✓ Κάνει ερωτήσεις με το «πώς».
- ✓ Απαντά λεκτικά στο «Γεια» και στο «Τι κάνεις?».
- ✓ Χρησιμοποιεί παρελθόντα και μέλλοντα χρόνο κατάλληλα.
- ✓ Χρησιμοποιεί συνδέσμους.
- ✓ Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο περίπου 13.000 λέξεων.
- ✓ Ονομάζει τα αντίθετα.
- ✓ Ονομάζει διαδοχικά ημέρες της εβδομάδας.
- ✓ Μετρά ως το 30 μηχανικά.
- ✓ Ανταλλάσσει πληροφορίες και κάνει ερωτήσεις.
- ✓ Χρησιμοποιεί προτάσεις με λεπτομέρειες.
- ✓ Αναμεταδίδει με ακρίβεια μια ιστορία.
- ✓ Τραγουδά ολόκληρα τραγούδια και απαγγέλλει παιδικά ποιηματάκια.
- ✓ Επικοινωνεί εύκολα με ενήλικες και άλλα παιδιά.

Ηλικία 6-7 ετών:

- ✓ Ονομάζει κάποια γράμματα, αριθμούς και νομίσματα.
- ✓ Τοποθετεί κατά σειρά αριθμούς.
- ✓ Κατανοεί το «αριστερά» και το «δεξιά».
- ✓ Χρησιμοποιεί αυξανόμενα πιο σύνθετες περιγραφές.
- ✓ Απασχολείται με συζητήσεις.
- ✓ Έχει ένα αντιληπτικό λεξιλόγιο περίπου 20.000 λέξεων.
- ✓ Χρησιμοποιεί προτάσεις μήκους 6 λέξεων περίπου.
- ✓ Κατανοεί τις περισσότερες έννοιες του χρόνου.
- ✓ Απαγγέλλει το αλφάβητο.
- ✓ Μετρά ως το 100 μηχανικά.
- ✓ Χρησιμοποιεί περισσότερα μορφολογικά σημάδια καταλλήλως.
- ✓ Χρησιμοποιεί κατάλληλα την παθητική φωνή.